

Abstract joap2008

Artiklen er en kommentar til Osman Kingos "target article" i samme tidsskriftnummer, side 2-21, "The concept of concepts: Perceptual and conceptual categorization in infancy under scrutiny". Der argumenteres for, at en opdeling af kategorier i perceptuelle versus konceptuelle (begrebslige) ikke som i store dele af den kognitivistiske litteratur kan forankres i en skelnen mellem objekters sensoriske versus funktionelle egenskaber. En sådan skelnen kan ikke indfange overgangen fra en ikke-begrebslig til en begrebslig kategorisering, som hævdes at være central for såvel udviklingen fra spædbarn til voksen som fra før-menneskelige til menneskelige erkendeformer. Både spædbørns og dyrs kategoriseringer er nemlig først og fremmest funktionelle, og "ren perception" er formentlig et sent tilkommet grænsetilfælde såvel historisk som i barnets udvikling. Derudover rummer adskillelsen store definatoriske problemer. I stedet peges på, at kun sådanne kategoriseringer, som individet ikke kan lære på egen hånd, men som forudsætter en tilegnelse fra andre - typisk ældre - kulturdeltagere, bør betegnes som begrebslig. Det drejer sig om sådanne "usynlige" og ikke umiddelbart funktionelle egenskaber hos tingene, som henviser til normer og standarder for brug, til ejendomsforhold med deraf følgende konsekvenser for rådighed, osv. Kort sagt, hvad der i den virksomhedsteoretiske tradition er blevet kaldt tingenes objektive betydninger, og hvis tilegnelse forudsætter en sans for tingenes individuelle historie. I lyset heraf er det ikke overraskende, at det har vist sig meget vanskeligt i kognitivistisk eksperimentel spædbørneforskning at operationalisere forskellen mellem perceptuelle og konceptuelle kategorier, og at der ikke kan opnås enighed på området. Der er formentlig tale om en regulær blindgyde.

(Jens Mammen, marts 2011)